

Higher Education: Recourse or a Privilege?

Financing of Higher Education and Implementation of Equity Measures in Serbia

University of Belgrade, Belgrade, Serbia

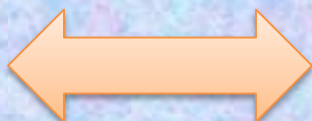
Social Dimension of Higher Education in Serbia

Mirko Savić & Milena Kresoja

REALIZOVANI UZORAK

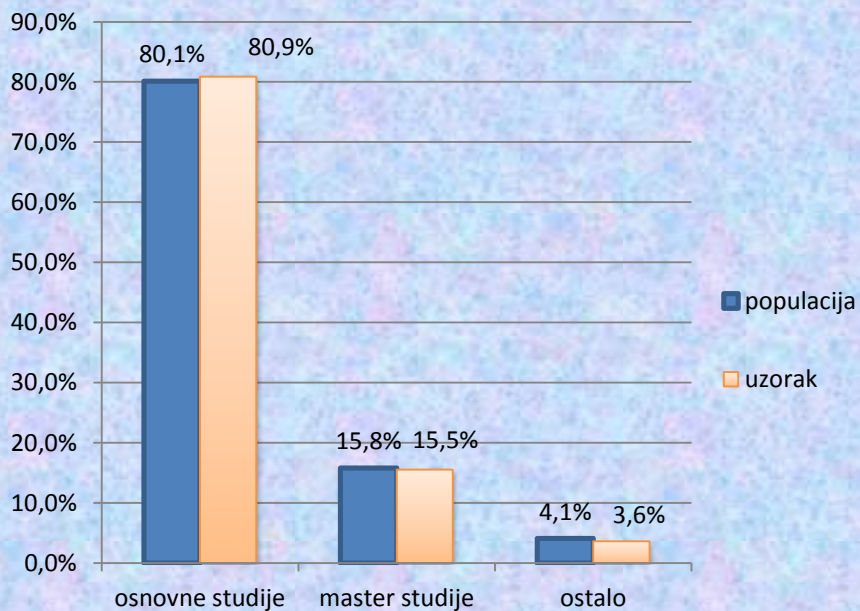
3780 studenata

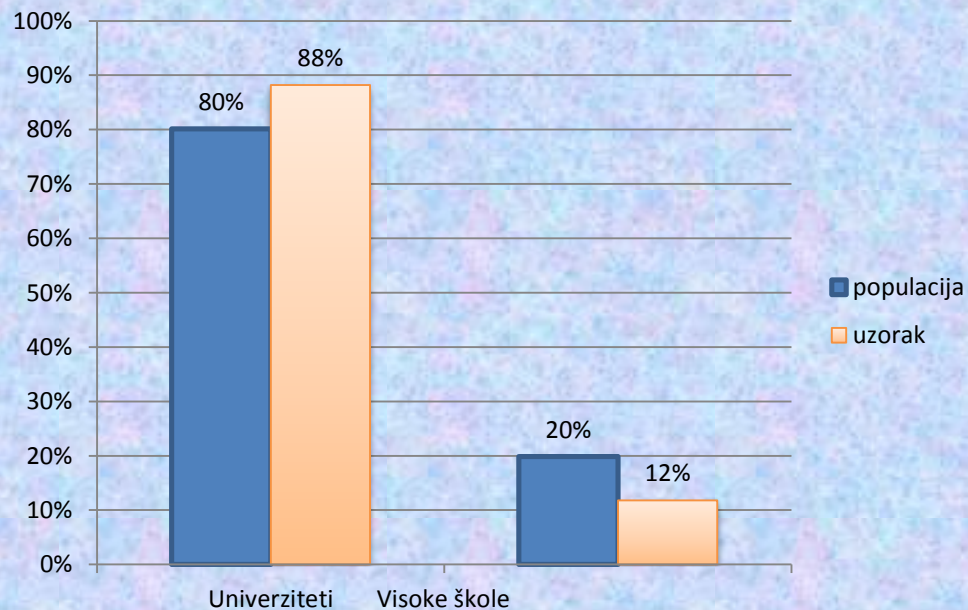
45 institucija

16 gradova

Struktura realizovanog uzorka prema studijskom programu

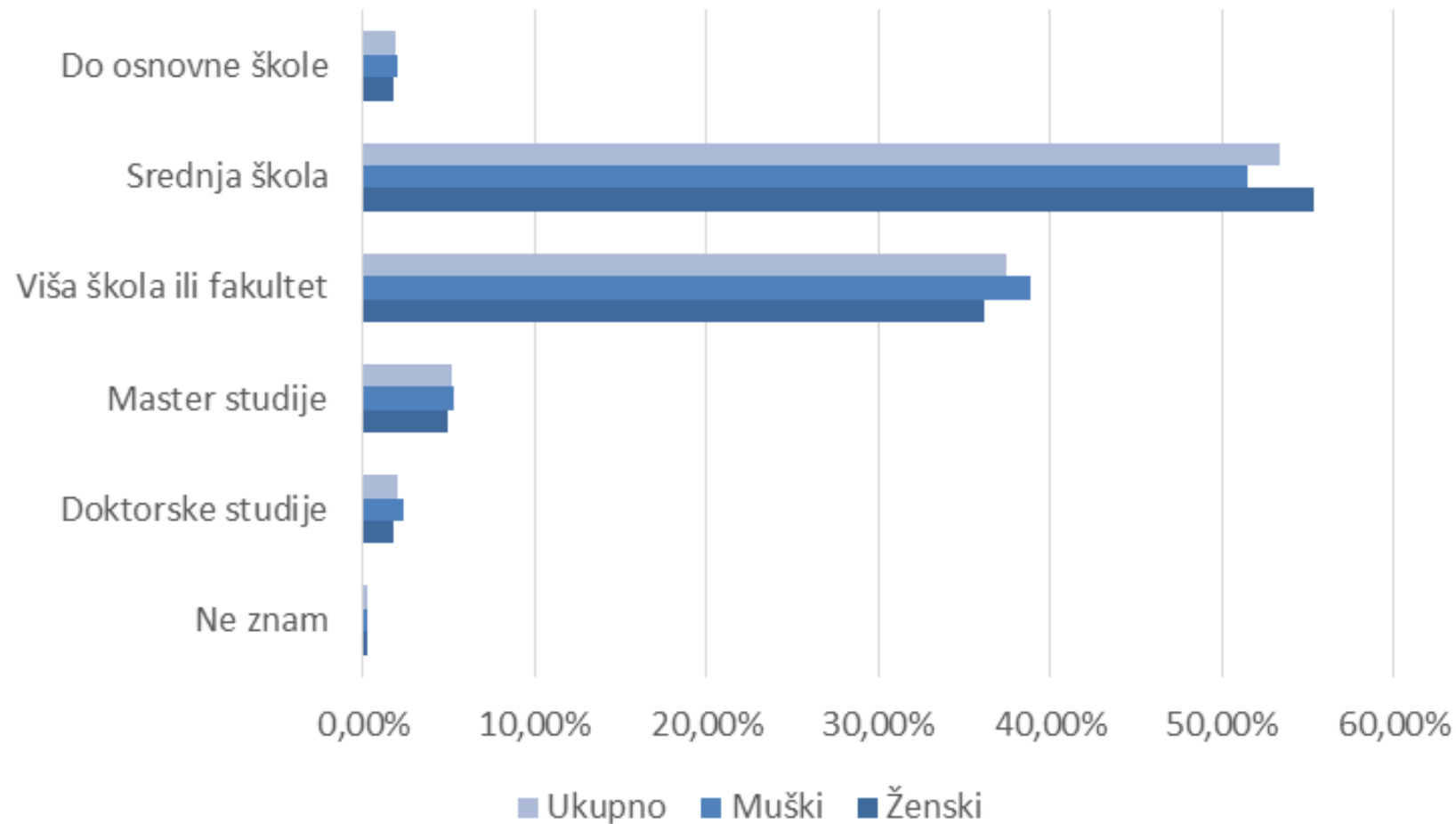
Struktura realizovanog uzorka prema instituciji

Socio-ekonomski profil studenata

Pitanje	Rezultat za Srbiju	Položaj na listi u odnosu na druge zemlje
Roditelji studenata bez tercijarnog obrazovanja - očevi	69,9%	10 (24)
Roditelji studenata bez tercijarnog obrazovanja - majke	69,1%	12 (24)
Procenat roditelja sa jednostavnijim zanimanjima (blue collar) - očevi	30,2%	14 (24)
Procenat roditelja sa jednostavnijim zanimanjima (blue collar) - majke	11,6%	19 (24)
Studenti koji imaju decu	4,2%	23 (26)
Procenat studenata ženskog pola na osnovnim studijama	50,3%	24 (26)
Procenat studenata ženskog pola na master studijama	55,1%	13 (26)
Procenat "blue collar" radnika koji nemaju tercijarno obrazovanje u ukupnom broju "blue collar" radnika	88,6%	11 (25)

Studenti na osnovnim studijama čiji roditelji nemaju tercijarno obrazovanje	51,6%	12 (26)
Studenti na master studijama čiji roditelji nemaju tercijarno obrazovanje	66,3%	4 (25)*
Procenat studenata koji ocenjuju da njihovi roditelji spadaju u donju polovinu lestvice prema društvenom statusu (ocena 5 i niže)	32,3%	8 (19)
Studenti čiji roditelji imaju nizak društveni status (1-5) i nemaju tercijarno obrazovanje u odnosu na ostale studente	22,1%	8 (20)
Procenat studenata na osnovnim studijama sa nižim društvenim standardom	31,8%	8 (20)
Procenat studenata na master studijama sa nižim društvenim standardom	31,5%	6 (20)

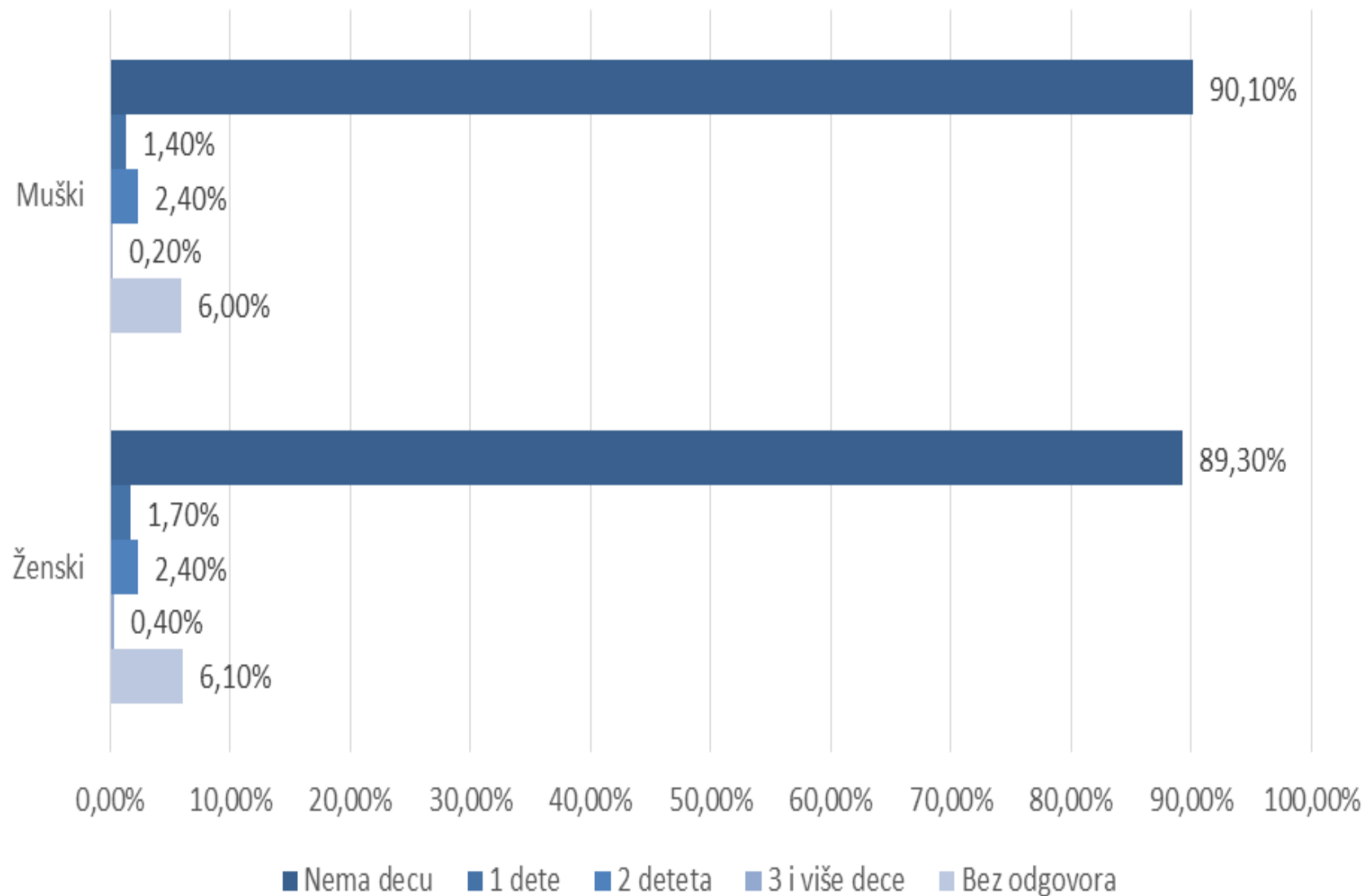

Ocena društvenog statusa roditelja	Žene	Muškarci	Ukupno
10 Visok društveni status	5,60%	5,40%	5,50%
9	6,40%	6,90%	6,70%
8	17,30%	15,40%	16,40%
7	19,60%	20,80%	20,20%
6	14,20%	14,90%	14,50%
5	21,20%	18,60%	19,90%
4	6,50%	6,60%	6,50%
3	3,00%	4,10%	3,60%
2	1,00%	0,80%	0,90%
1 Nizak društveni status	1,10%	1,40%	1,20%

Ocena društvenog statusa roditelja	Osnovne studije	Master studije	Ostalo	Ukupno
Bez odgovora	4,90%	4,20%		4,50%
10 Visok društveni status	5,80%	4,70%	3,30%	5,50%
9	7,10%	5,70%	1,30%	6,70%
8	17,00%	15,00%	11,10%	16,40%
7	19,60%	22,70%	20,90%	20,20%
6	13,90%	16,30%	19,60%	14,50%
5	20,60%	16,00%	21,60%	19,90%
4	6,10%	7,50%	11,80%	6,50%
3	2,90%	6,30%	5,90%	3,60%
2	1,00%	0,70%	1,30%	0,90%
1 Nizak društveni status	1,20%	1,00%	3,30%	1,20%

Zanimanje roditelja studenata	Trenutno ili poslednje zanimanje oca	Trenutno ili poslednje zanimanje majke	RZS (2011)	RZS (2011)
Rukovodilac (direktor), funkcioner ili zakonodavac	15,1%	6,2%	2,5%	57172
Stručnjak ili umetnik	11,9%	17,6%	14,8%	340703
Inženjer, stručni saradnik ili tehničar	15,3%	10,2%	16,2%	372300
Administrativni službenik	9,8%	23,9%	7,3%	168188
Uslužna ili trgovačka zanimanja	8,1%	15,3%	16,1%	372058
Poljoprivrednik, šumar, ribar ili srodna zanimanja	7,7%	3,1%	11,8%	271195

Zanimanje roditelja studenata	Trenutno ili poslednje zanimanje oca	Trenutno ili poslednje zanimanje majke	RZS (2011)	RZS (2011)
Zanatlija ili srodna zanimanja	11,4%	4,3%	13,6%	312667
Rukovalac mašinama i lipostrojenjima, monter ili vozač	9,8%	0,8%	8,3%	190643
Jednostavna zanimanja	1,3%	3,4%	7,9%	182954
Vojna zanimanja	4,3%	0,2%	0,9%	19876
Ne znam	3,3%	2,9%	0,7%	16872
Nije bio aktivan/a na tržištu rada	2,0%	12,1%		
Ukupno	100,0%	100,0%	100,0%	2304628

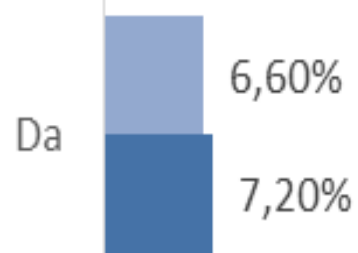
Zadovoljstvo opterećenjem	Bez odgovora	Nema decu	1 dete	2 deteta	3 i više dece	Ukupno
Zadovoljan	29,60%	28,00%	20,00%	25,60%	33,30%	27,90%
Umereno zadovoljan	44,40%	41,20%	40,00%	53,70%	33,30%	41,70%
Nezadovoljan	25,90%	30,80%	40,00%	20,70%	33,30%	30,40%
Ukupno	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Finansijske teškoće	Bez odgovora	Nema decu	1 dete	2 deteta	3 i više dece	Ukupno
Imam veoma ozbiljne finansijske teškoće	11,10%	9,70%	3,70%	18,20%		9,90%
Imam ozbiljne finansijske teškoće	17,80%	21,60%	5,60%	17,00%	16,70%	21,00%
Imam umerene finansijske teškoće	41,80%	40,90%	35,20%	43,20%	66,70%	41,00%
Nemam finansijskih teškoća	20,70%	18,30%	33,30%	17,00%		18,60%
Nemam nimalo finansijskih teškoća	8,70%	9,50%	22,20%	4,50%	16,70%	9,50%

Studenti sa hendikepom

Pitanje	Procenat u ukupnom broju studenata	Položaj na listi u odnosu na druge zemlje
Broj studenata sa nekom vrstom hendikepa, hroničnih zdravstvenih problema ili ograničenja u funkcionisanju?	6,8%	17 (24)
Da, hroničnu bolest	1.5%	16 (23)
Da, probleme sa mentalnim zdravljem	0.5%	20 (23)
Da, poteškoće u kretanju	0.2%	18 (23)
Drugi zdravstveni problemi	4.5%	9 (23)

U kojoj meri je Vaš hendikep prepreka Vašim studijama?	Broj	Procenat
Mala ili nikakva prepreka	132	52%
Osrednja prepreka	64	25%
Velika prepreka	60	23%
Ukupno	256	100%

0,00% 20,00% 40,00% 60,00% 80,00% 100,00%

■ Samofinansiranje ■ Budžet

Pol	Sa hroničnim zdravstvenim problemima ili ograničenjima	Bez hroničnih zdravstvenih problema ili ograničenja	Ukupno
Ženski	59,80%	50,80%	51,40%
Muški	40,20%	49,20%	48,60%

U kojoj meri dobijate institucionalnu podršku u vezi sa Vašim hendikepom tokom studija?	Procenat
Podrška nije potrebna/trажena	15%
Mala podrška	78%
Umerena podrška	2%
Velika podrška	5%
Ukupno	100%

Vrsta hendikepa	Velika prepreka	Osrednja prepreka	Mala ili nikakva prepreka
Da, hroničnu bolest	21%	24%	55%
Da, probleme sa mentalnim zdravljem	50%	35%	15%
Da, poteškoće u kretanju	38%	50%	13%
Da, senzorna oštećenja (npr. problem sa vidom ili sluhom)	22%	30%	48%
Da, problem u učenju (npr. ADHD, Disleksija)	33%	22%	44%
Da, druge hronične zdravstvene probleme	19%	29%	52%

Vrsta hendikepa	Podrška nije potrebna /tražena	Mala podrška	Umerena podrška	Velika podrška
Da, hroničnu bolest	11%	80%	-	9%
Da, probleme sa mentalnim zdravljem	5%	90%	5%	-
Da, poteškoće u kretanju	13%	88%	-	-
Da, senzorna oštećenja (npr. problem sa vidom ili sluhom)	8%	80%	3%	10%
Da, problem u učenju (npr. ADHD, Disleksija)	-	86%	-	14%
Da, druge hronične zdravstvene probleme	29%	71%	-	-

Da li planirate da nastavite studije nakon što završite studijski program koji trenutno pohađate?	Sa hroničnim zdravstvenim problemima ili ograničenjima	Bez hroničnih zdravstvenih problema ili ograničenja
Da, u periodu od jedne godine nakon što završim studijski program na kome sam trenutno.	35,80%	39,00%
Da, ali u periodu dužem od jedne godine nakon što završim studijski program na kome sam trenutno.	24,80%	13,50%
Ne, ne planiram da nastavim studije	10,60%	11,20%
Još uvek ne znam	28,90%	35,50%
Bez odgovora	-	0,80%
Ukupno	100,00%	100,00%

Koliko ste zadovoljni organizacijom studija i rasporedom predavanja?	Sa hroničnim zdravstvenim problemima ili ograničenjima	Bez hroničnih zdravstvenih problema ili ograničenja	Ukupno
Zadovoljni	48,30%	55,10%	54,70%
Umereno zadovoljni	19,60%	27,70%	27,10%
Nezadovoljni	32,10%	17,20%	18,20%
Ukupno	100,00%	100,00%	100,00%

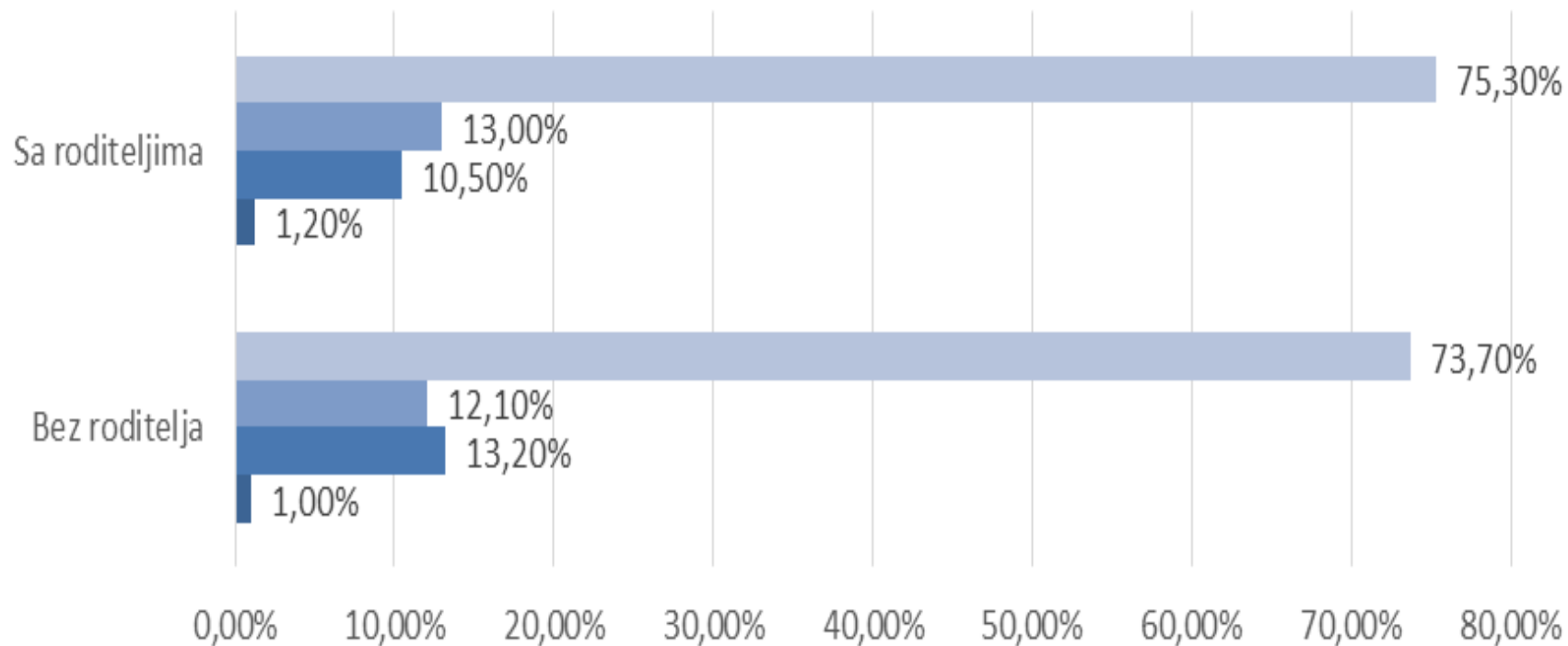
Koliko ste zadovoljni odnosom zaposlenih u administraciji prema studentima?	Sa hroničnim zdravstvenim problemima ili ograničenjima	Bez hroničnih zdravstvenih problema ili ograničenja
Zadovoljni	50,40%	57,60%
Umereno zadovoljni	22,30%	22,80%
Nezadovoljni	27,30%	19,60%
Ukupno	100,00%	100,00%

Koliko ste zadovoljni odnosom zaposlenih u nastavi prema studentima?	Sa hroničnim zdravstvenim problemima ili ograničenjima	Bez hroničnih zdravstvenih problema ili ograničenja	Ukupno
Zadovoljni	70,80%	73,30%	73,10%
Umereno zadovoljni	19,80%	20,40%	20,30%
Nezadovoljni	9,50%	6,30%	6,50%

Koliko ste zadovoljni opremljenošću fakulteta (biblioteka, kompjuteri, zgrada, učionice)?	Sa hroničnim zdravstvenim problemima ili ograničenjima	Bez hroničnih zdravstvenih problema ili ograničenja	Ukupno
Zadovoljni	62,80%	66,50%	66,30%
Umereno zadovoljni	20,70%	20,70%	20,70%
Nezadovoljni	16,50%	12,70%	13,00%

Zaposlenje

Varijabla	Procenat u ukupnom broju studenata	Položaj na listi u odnosu na druge zemlje
Da, radio/la sam tokom celog semestra (u odnosu na broj studenata koji ne žive sa roditeljima)	13.20%	23 (26)
Da, povremeno sam radio/la tokom ovog semestra (u odnosu na broj studenata koji ne žive sa roditeljima)	12.10%	18 (25)
Stopa zaposlenosti studenata inženjeringa	14,8% *	22 (26)
Stopa zaposlenosti studenata društveno-humanističkih nauka	9,7% *	24 (26)

■ Ne, nisam radio/la tokom ovog semestra

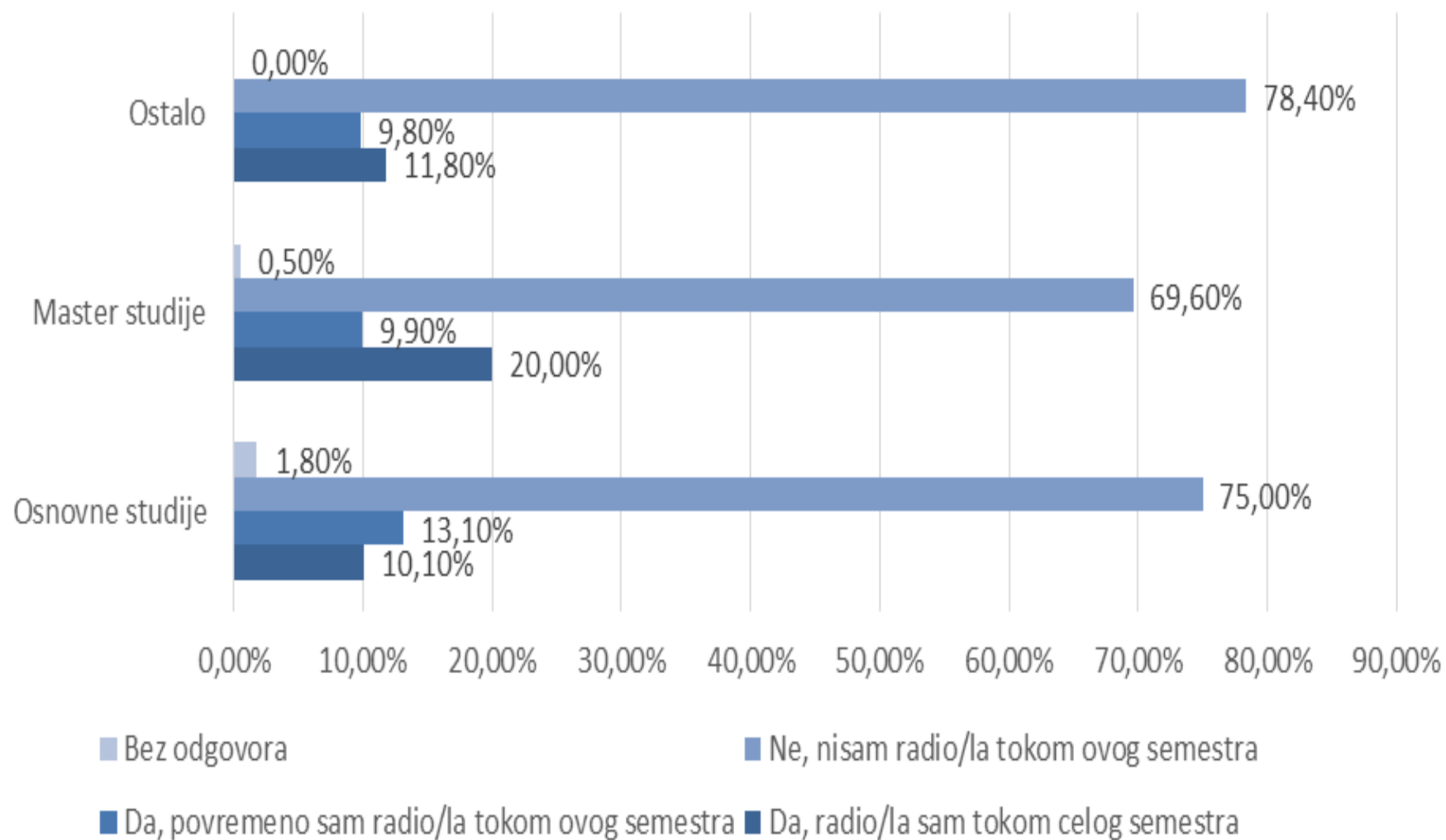
■ Da, povremeno sam radio/la tokom ovog semestra

■ Da, radio/la sam tokom celog semestra

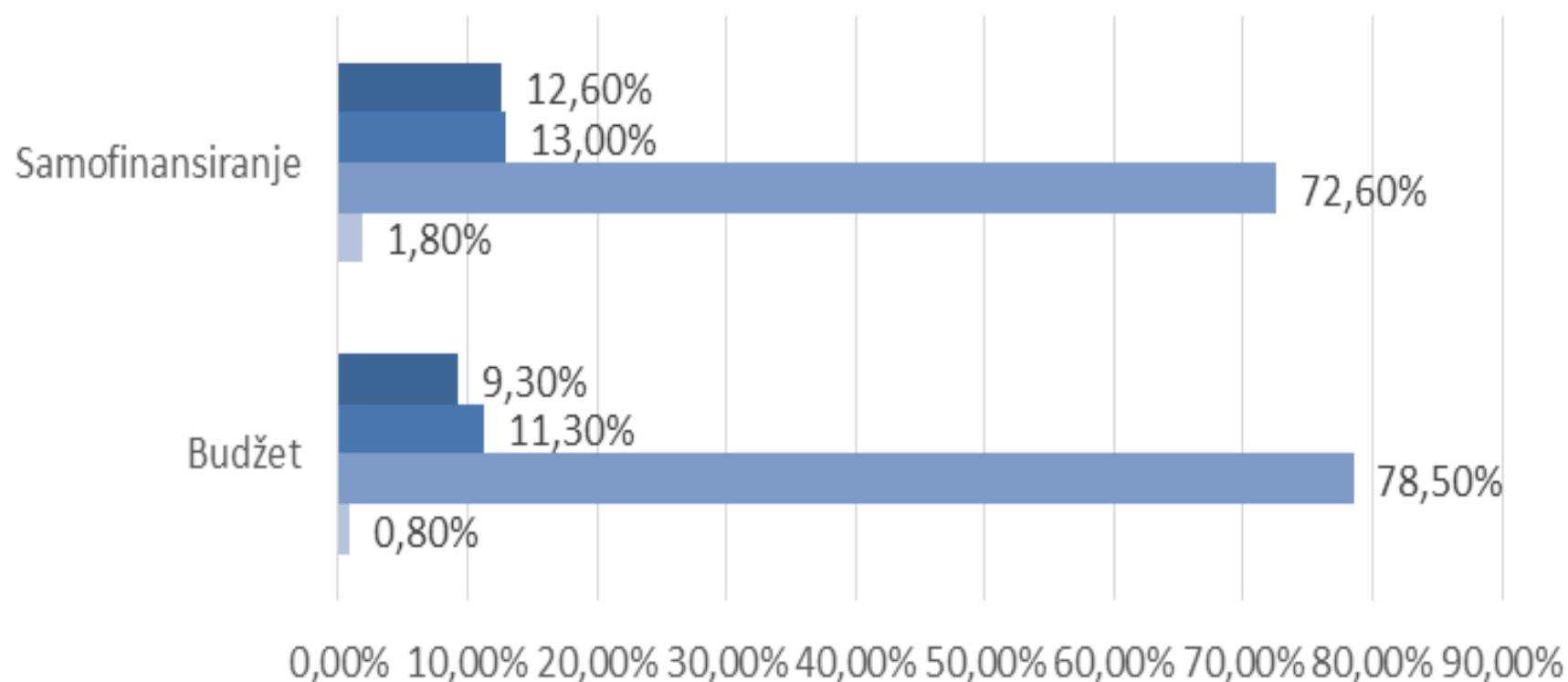
■ Bez odgovora

Koji su najviši stepen obrazovanja završili Vaši roditelji?	Bez odgovora	Da, radio/la sam tokom celog semestra	Da, povremeno sam radio/la tokom ovog semestra	Ne, nisam radio/la tokom ovog semestra
Do osnovne škole	0,00%	20,30%	18,80%	60,90%
Srednja škola	0,50%	9,60%	11,30%	78,60%
Viša škola ili fakultet	2,80%	13,90%	13,50%	69,80%
Master studije	2,10%	10,40%	16,10%	71,50%
Doktorske studije	0,00%	20,00%	12,00%	68,00%
Ne znam	0,00%	57,10%	0,00%	42,90%
Ukupno	1,40%	11,70%	12,50%	74,40%

Na kom studijskom programu studirate?	Bez odgovora	Da, radio/la sam tokom celog semestra	Da, povremeno sam radio/la tokom ovog semestra	Ne, nisam radio/la tokom ovog semestra
Obrazovanje	1,30%	17,50%	14,30%	66,90%
Društveno-humanističke nauke	0,20%	9,70%	15,60%	74,50%
Ekonomija i pravo	1,20%	9,90%	12,40%	76,50%
Prirodne nauke	8,50%	18,50%	7,40%	65,60%
Inženjering	1,40%	14,80%	13,60%	70,20%
Poljoprivreda	5,10%	8,10%	10,30%	76,50%
Medicina	0,00%	13,20%	10,90%	75,90%
Usluge	0,00%	5,60%	7,50%	86,90%
Ukupno	1,50%	11,70%	12,50%	74,30%

Zadovoljstvo opterećenjem	Vreme za obaveze povezane sa studijama		Vreme za plaćen posao		Ukupno opterećenje	
	%	n	%	n	%	n
Zadovoljan	24%	821	48%	1154	28%	851
Umereno zadovoljan	41%	1375	30%	712	42%	1273
Nezadovoljan	35%	1173	22%	532	30%	929
Ukupno	100%	3368	100%	2398	100%	3053

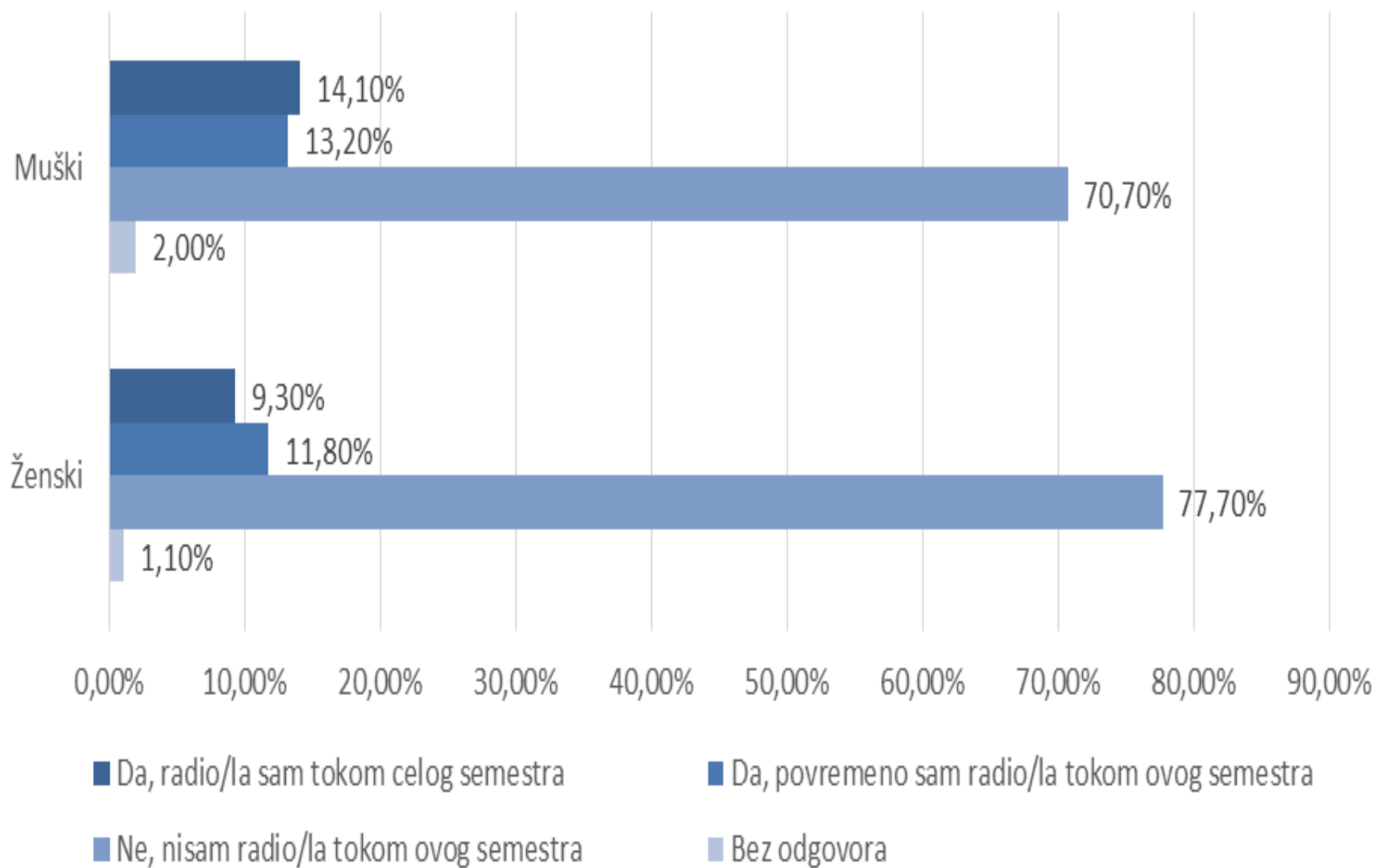

■ Da, radio/la sam tokom celog semestra

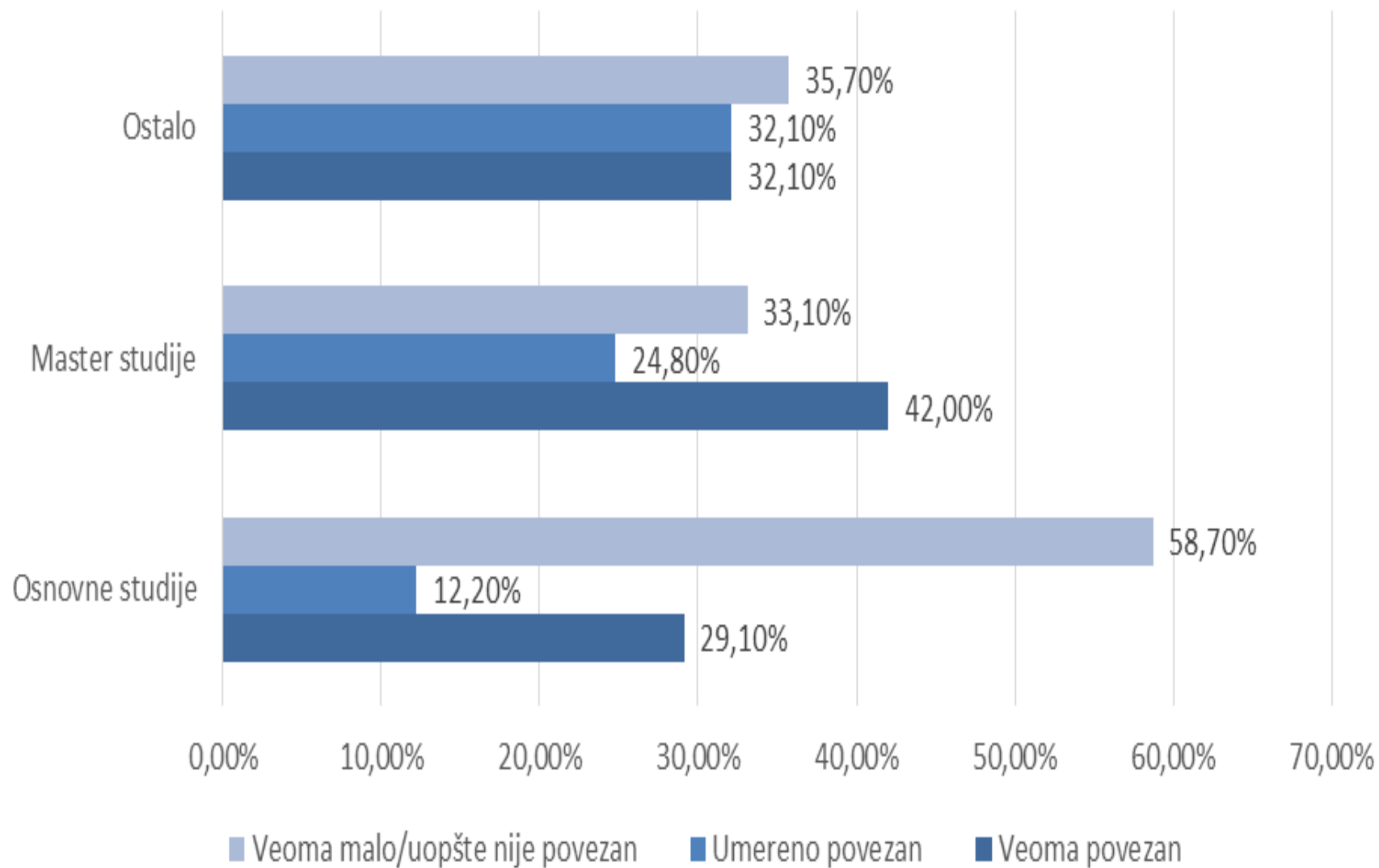
■ Da, povremeno sam radio/la tokom ovog semestra

■ Ne, nisam radio/la tokom ovog semestra

■ Bez odgovora

U kojoj meri je posao koji radite povezan sa Vašim studijskim programom?	Procenat
Veoma povezan	32%
Umereno povezan	15%
Veoma malo/uopšte nije povezan	53%
Ukupno	100%

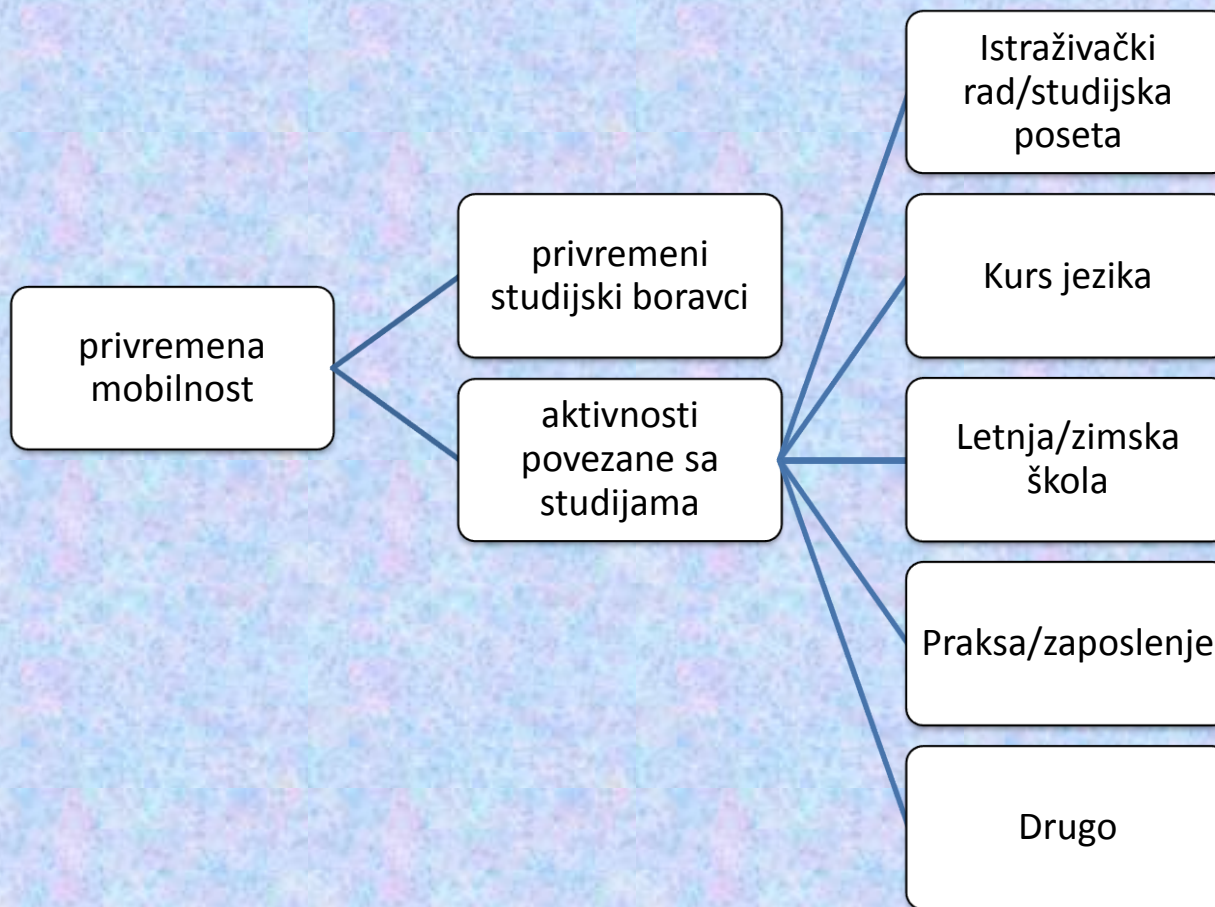

Međunarodna mobilnost studentata

EUROSTUDENT V

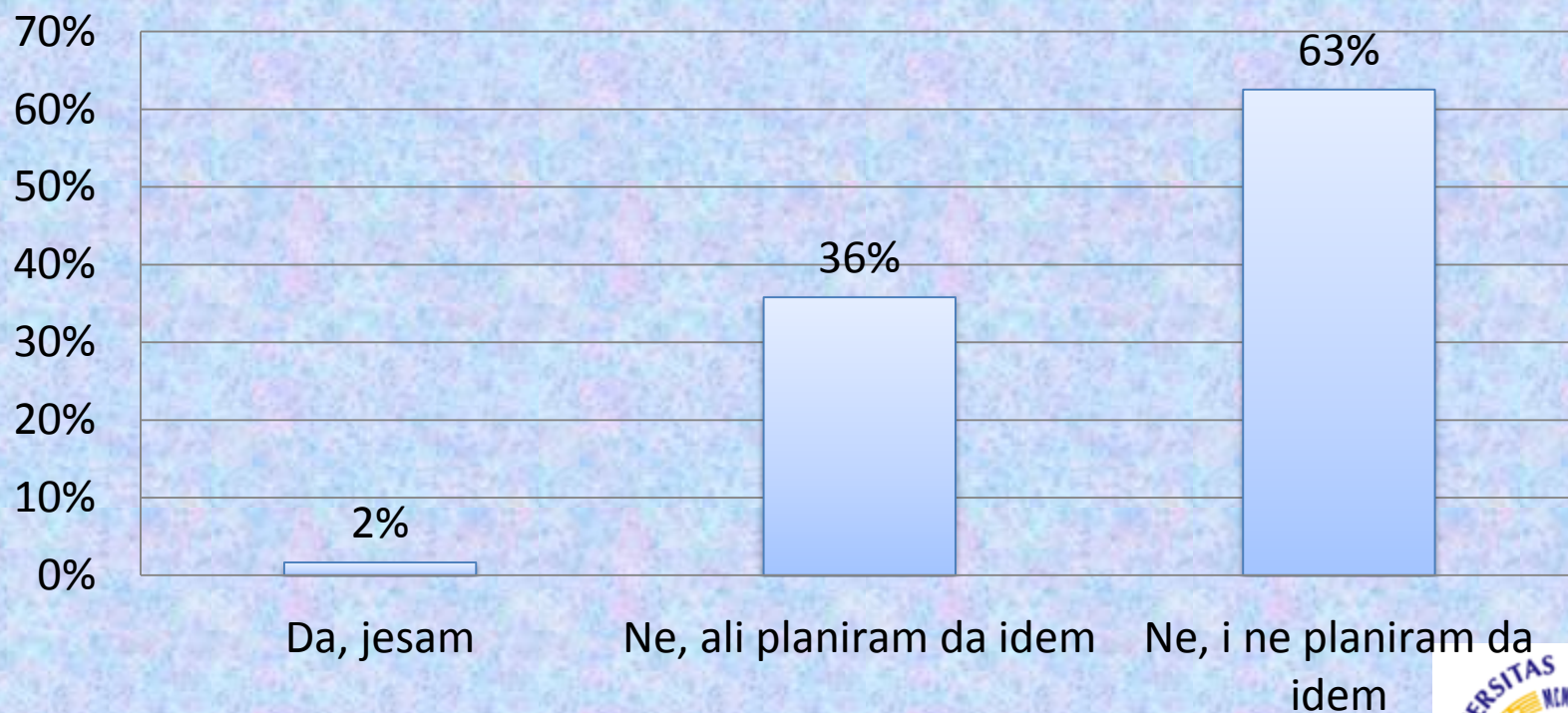

Najmanje 20% diplomiranih studenata bi trebalo imati iskustvo studiranja u drugim zemljama do 2020. godine.

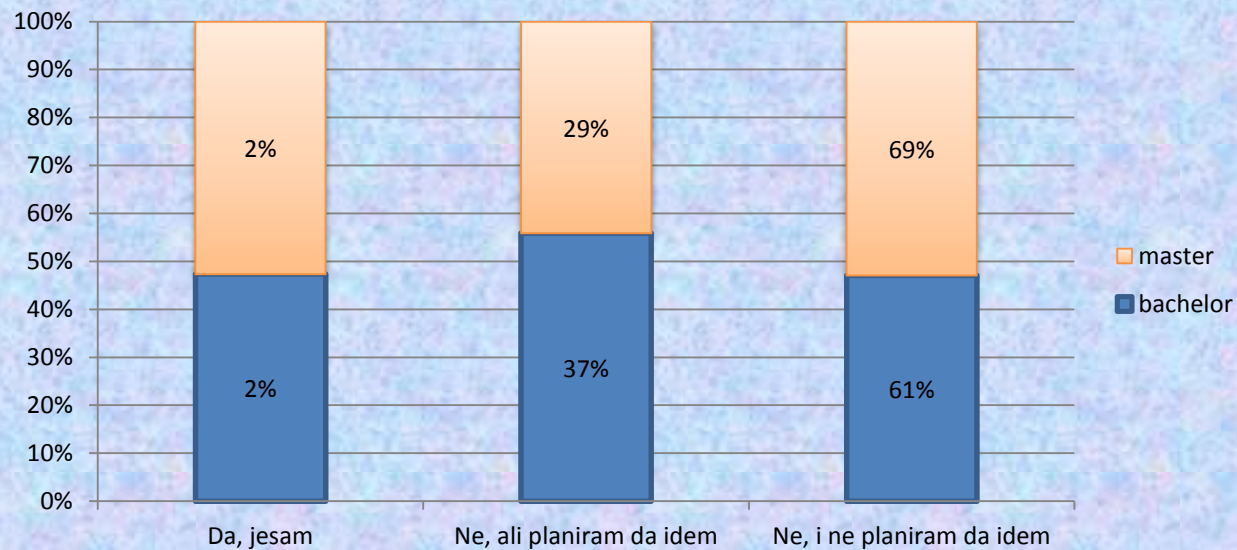
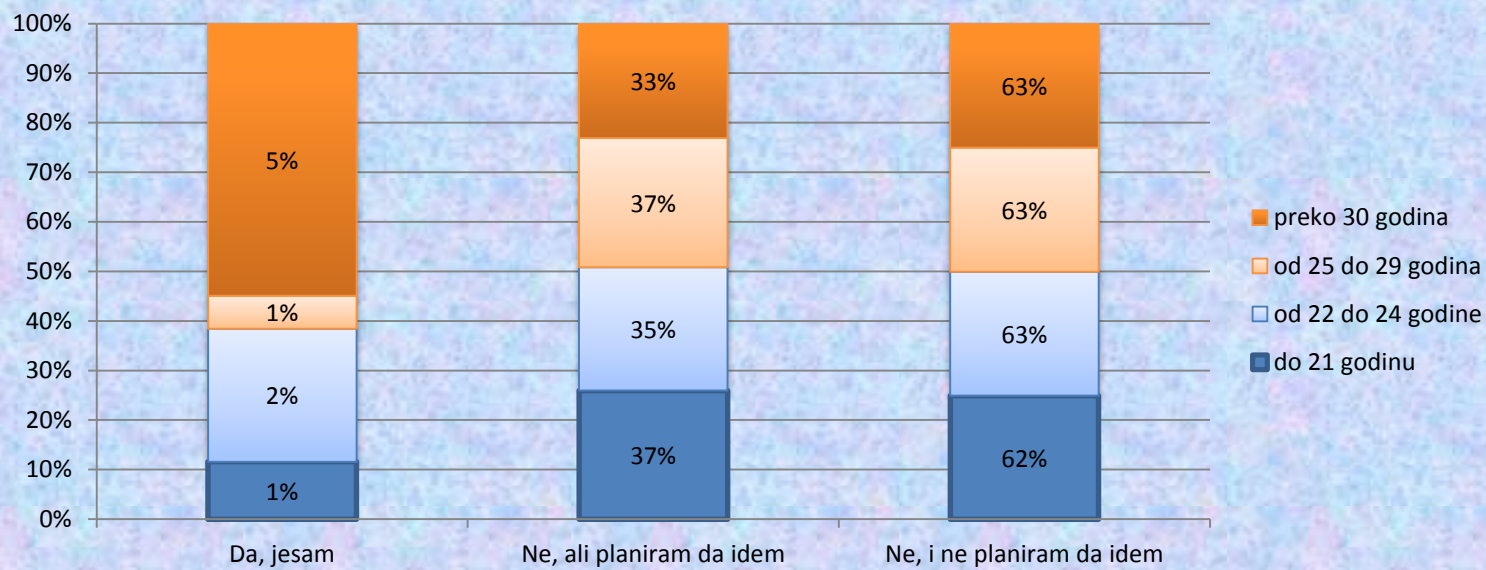

Da li ste ikada studirali u inostranstvu?

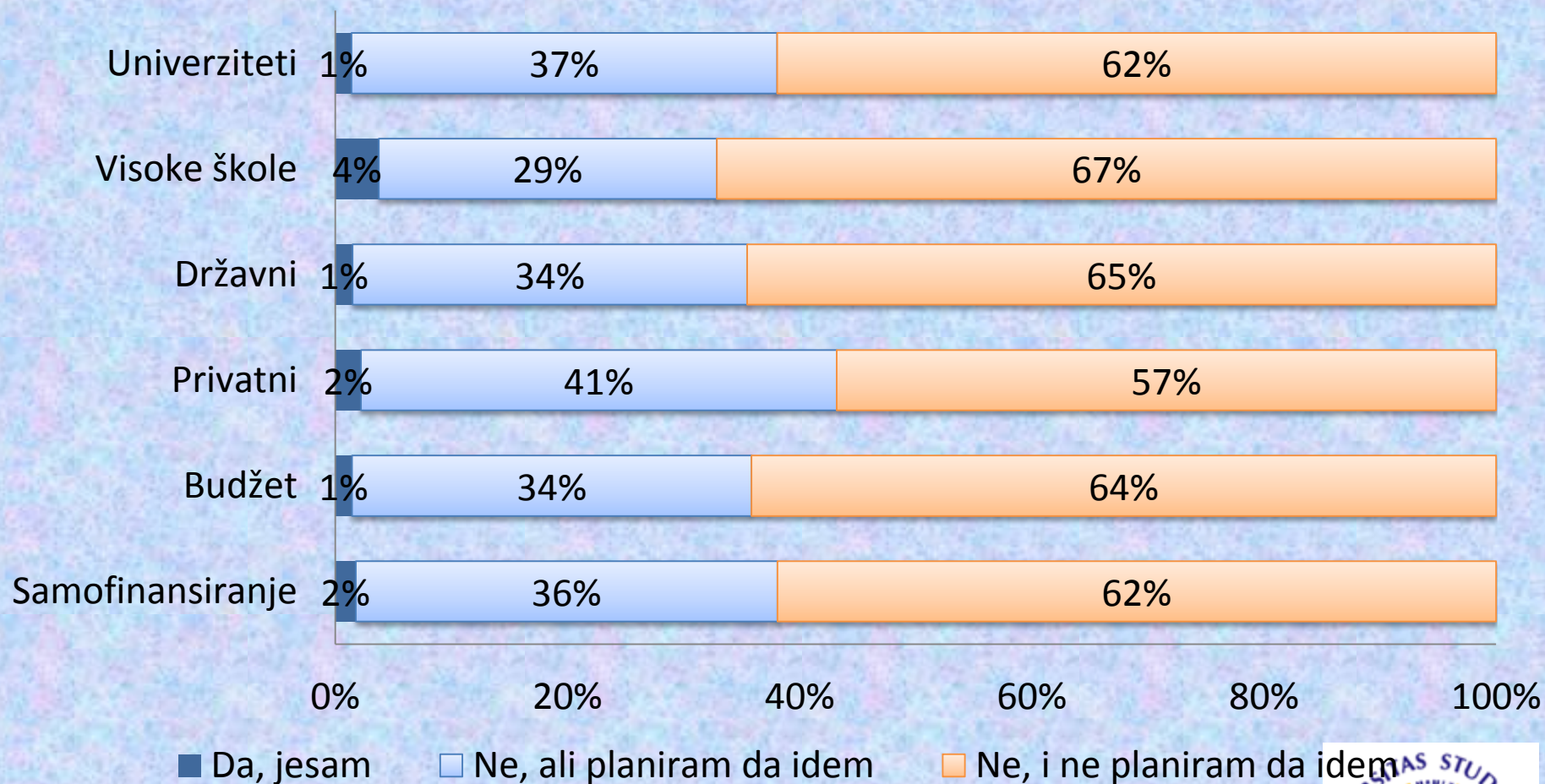
	frekvencija	procenat
Da, jesam	62	2%
Ne, ali planiram da idem	1330	36%
Ne, i ne planiram da idem	2324	63%

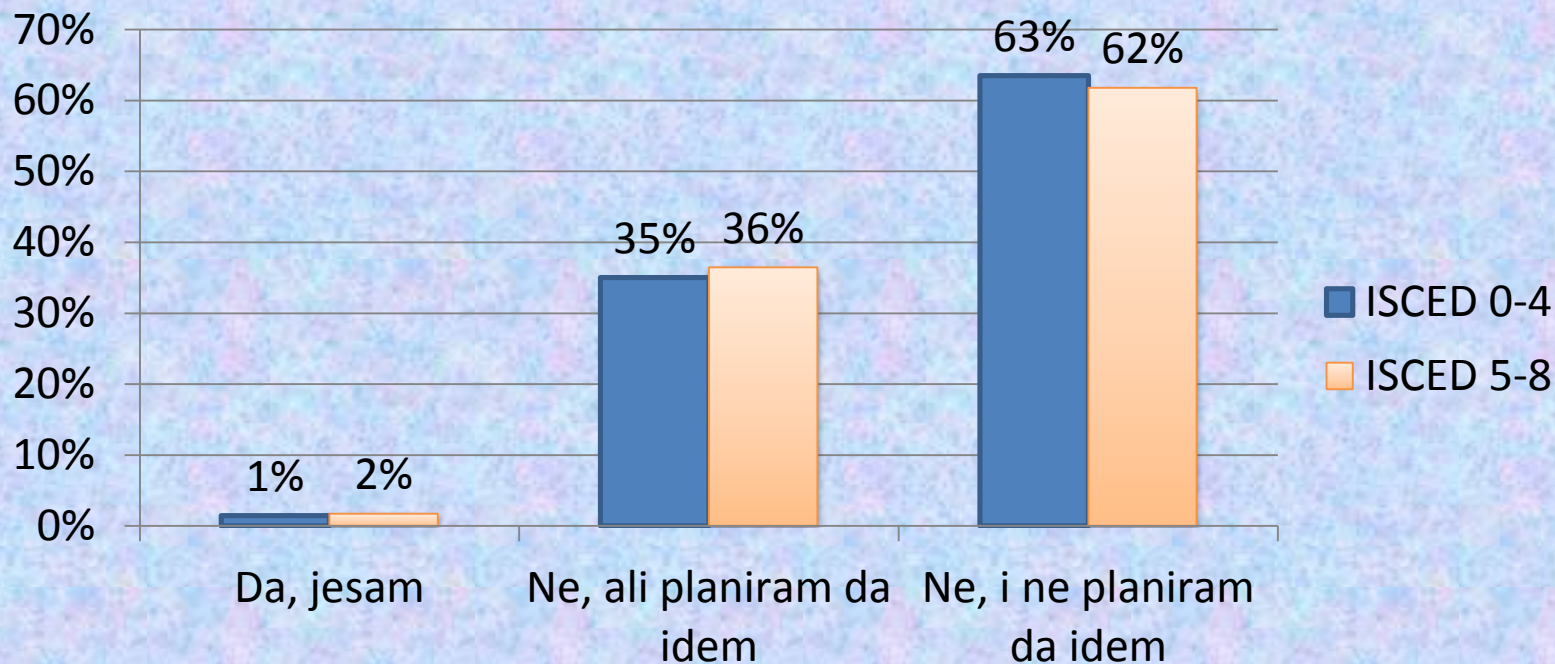
Međunarodna mobilnost prema karakteristikama studenata

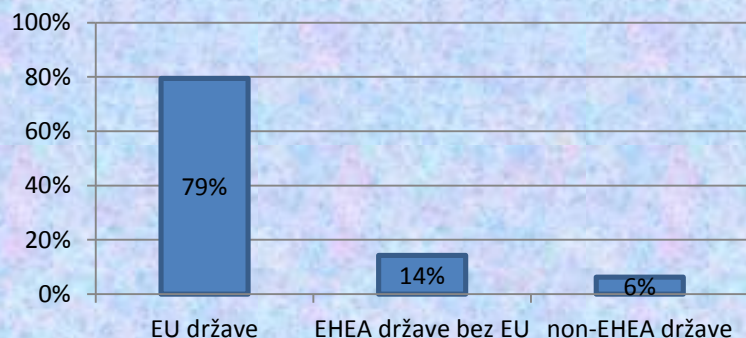
MOBILNOST PREMA TIPU INSTITUCIJE I NAČINU FINANSIRANJA

Međunarodna mobilnost prema obrazovanju roditelja

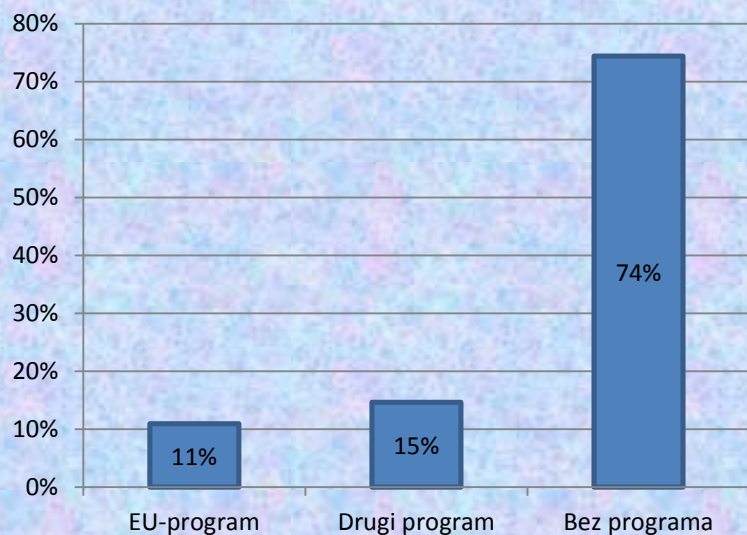

U kojoj državi ste studirali ?

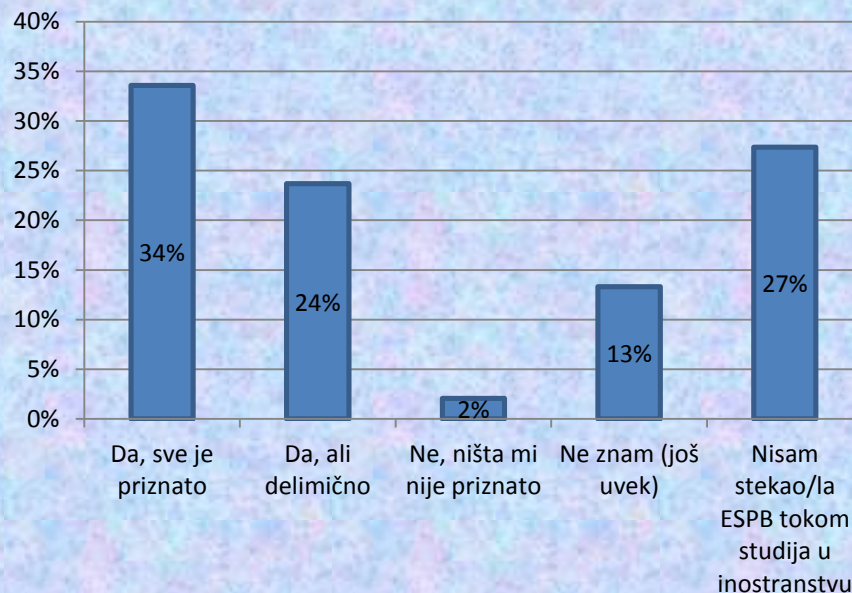

Država	Procenat
Skovačka	33%
BiH	15%
Hrvatska	14%
Italija	14%
Austrija	14%
Mađarska	9%

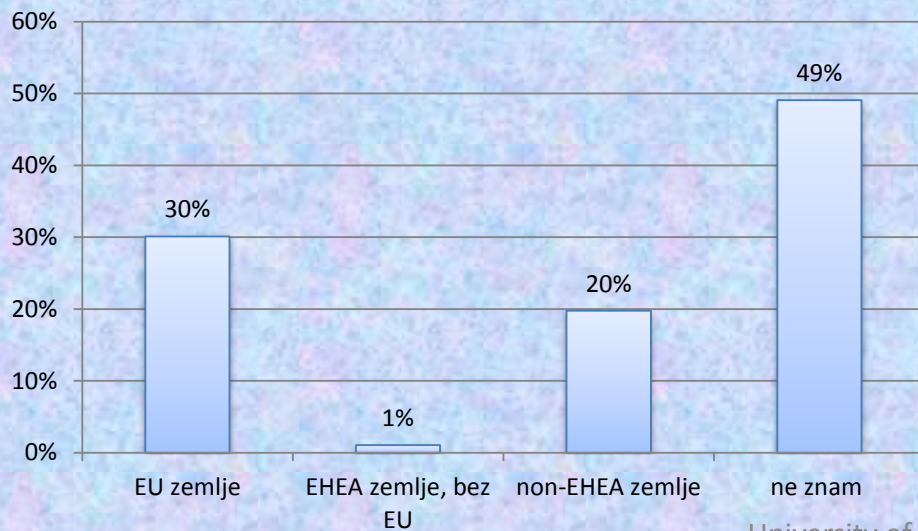
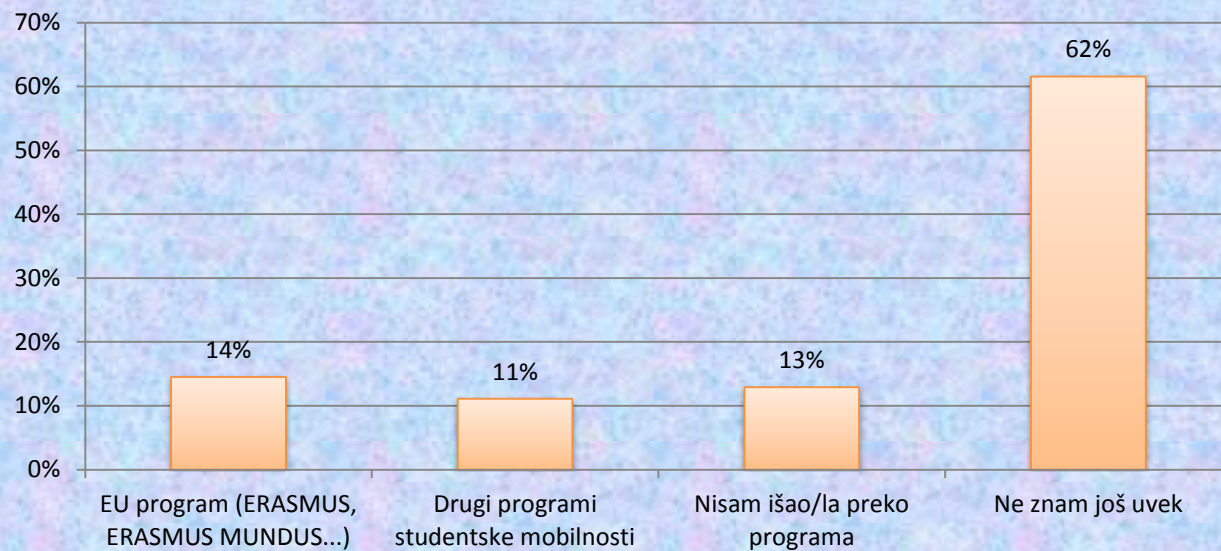
U okviru kojih programa studentske mobilnosti ste boravili u inostranstvu?

Priznavanje rezultata u domaćoj instituciji.

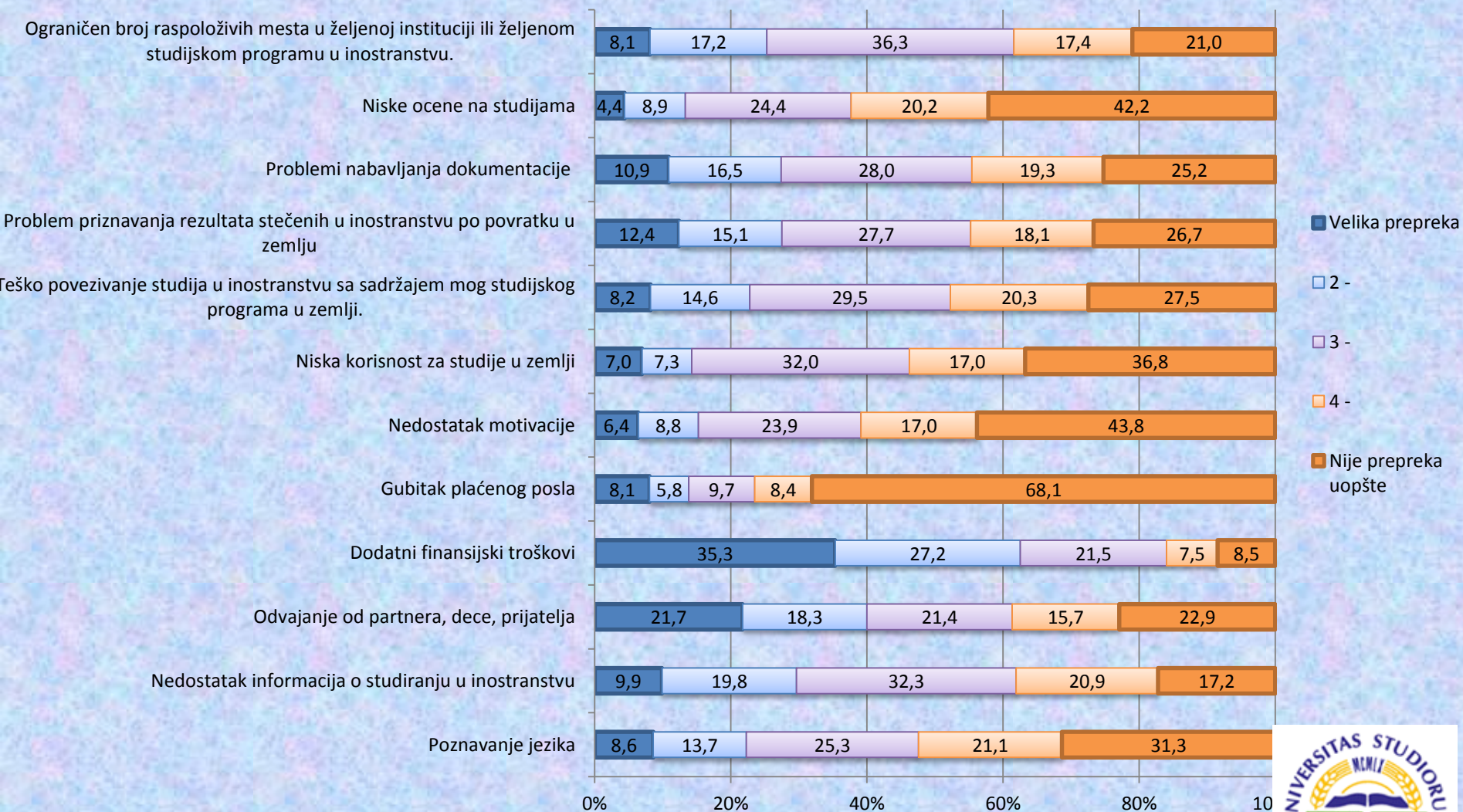
Planirane mobilnosti

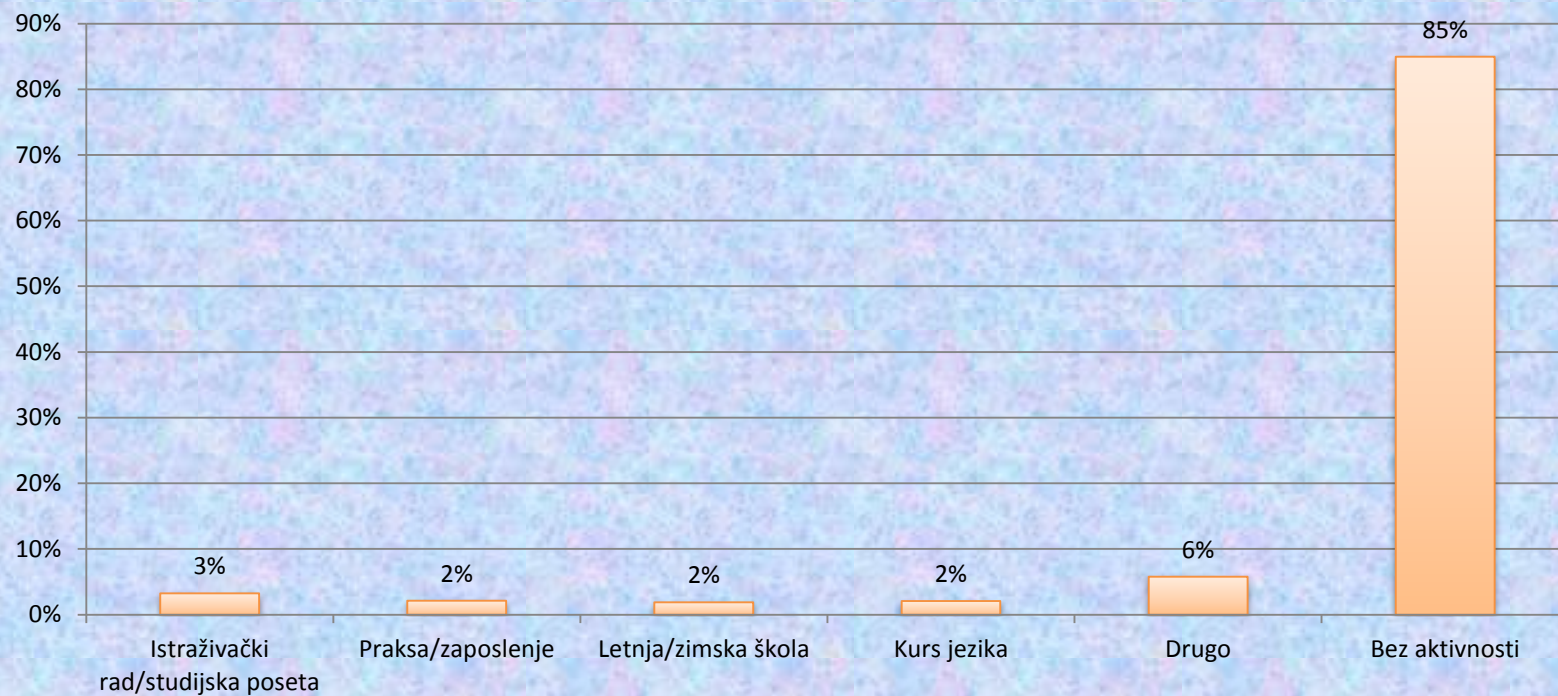
University of Novi Sad

Prepreke za studiranje u inostranstvu

Aktivnosti povezane sa studijama

Hvala na pažnji!